

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Opisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu lista »Mir«
v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.

Rokopisi naj se same po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Depisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštne znamke.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krome.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravništvu lista »Mir«
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vis.
od garnond-vrste vsakekrat.

Leto XXXIII.

Celovec, 27. junija 1914.

Št. 25.

Nemški „Volkstag“ — prava komedija.

Kdor je bral zadnji čas nemško-nacionalne liste, je dobil vtis, da priredijo nemški nacionalci s svojim nemškim »Volkstago« Jugoslovanom, predvsem pa koroškim Slovincem, pravi pravcati sodni dan. Kar je Nemcev od Donave do Jadranskega morja, kar leze in gre, naj pride v Celovec na nemški »Volkstag«! Toda ta »Volkstag«, ki se je vršil v nedeljo, 21. t. m., ni našel med Nemci odziva, kakor bi bilo po bobnanju po časopisih pričakovati. Peščica nemškonacionalnih poslancev iz raznih dežel in kakih 700 do 800 ljudi, povečini od ljudskih davkov plačani uradniki, je zborovalo — pri zaprtih durih in to v Celovcu! Kdor ni imel vstopnice, ni mogel na ta »ljudski dan«, pri katerem državo vzdržujočega ljudstva ni bilo zraven.

Tudi v Celovcu samem ni bilo nobenega navdušenja. Neumnih hujskarij proti kranjskim romarjem siti celovski trgovci in pametni ljudje niso s posebnim veseljem pozdravljali »Volkstaga«, vedoč, da bodo tam zopet samo le hujskali proti mirnim Slovincem, od katerih se trgovci več ali manj živijo. Zato v Celovcu še nikdar ni bilo tako malo zastav kakor tokrat. Tudi sicer je bilo po Celovcu vse mrtvo, bolj kakor ob navadnih nedeljah.

Shod pa res ni bil drugega kakor nekaj političen cirkus, prava komedija nemških nacionalcev! Strah pred njim je pa imel menda edinole gosp. deželni predsednik eks-celencja baron Fries, ki se boji celo — urednika pri »Freie Stimmen« in po imenu »Färbergeselle« znanega velikovškega Pinteriča, politično in duševno ničlo, ki ji ni lahko para med političnimi špispurgarji. Komedija je bil »Volkstag«. Zakaj na tem shodu se je edinole zabavljalo čez vlado, češ da podpira Slovence in zatira Nemce, obrekovalo Slovence, da so izdajalci, slikalo Nemce kot največje patriote, poudarjalo se, da je lepí slovenski Rož, celo trdoslovenska in narodna Savinjska dolina na Spodnjem Štajerskem nemška zemlja. Ali je kdo že videl večjo hinavščino? Slovenci da Nemce zatiramo!? Take bajke so pravili nemški govorniki, a brez — dokazov, ker jih ni! Le ena resnica je prišla na tem shodu iz ust vseh nemških govornikov, namreč, da hočejo Nemci vse do Jadranskega morja ponemčiti, germanizirati in se polastiti Jadranskega morja in dežel. To je zvenelo iz vseh govorov, tudi iz resolucije.

To je tudi ključ do vseh hinavščin in laži na tem shodu. Nemci že namreč resno računajo s tem, da bo Avstrija razpadla; zato pripravljajo tla za Vsenemčijo, ki naj obsega vse ozemlje od Belta do Jadranskega morja. Zato to večno poudarjanje od teh laži-patriotov, da morajo imeti Nemci pot do Trsta in Jadranskega morja prosto! V gospodarskem oziru jo itak že imajo! Zato razobešajo zastave in vse svoje shode in prireditve sklepajo z vsenemško »Wacht am Rhein«, kakor tudi pri »Volkstagu«.

Dokaz, da je tudi višja gospoda pri vladi s Hohenburgerjem in grofom Sturghom vred prepojena vsenemškega duha, je dejstvo, da se za vse to ne zmení, tudi ne za klice iz vsenemških ust: »proč z Avstrijo«, da se teh vsenemških izdajalcev ne prime,

ampak se njihovo rovarjenje še podpira. Pomislite, da bi se kaj takega kdaj zgodilo med Slovenci! Vsi bi šli v luknjo!

Same »Freie Stimmen« nam dajejo prav. Dne 11. t. m. so pisale, da je namen »Volkstaga« »zajamčiti nemško prihodnost vzhodne marke«. Že »Grazer Tagblatt« je pisal, da se bodo v Celovcu posvetovali, »ali je Avstrija tudi še za bodočnost nujen in življenja zmožen, ali pa vsled dogodkov nepotreben in nevzdržljiv sestav«. »Freie Stimmen« pa so še bolj odkrite, ko pišejo: »Ura usode Avstro-Ogrske bo bila, naj Nemci store, kar hočejo, naj se temu tudi upirajo. Do takrat pa imajo ostmarkni Nemci narodno dolžnost zvesti biti za cesarja in državo!« Do — takrat? Kdaj bo to? Po nemško-nacionalnih željah — prejkoslej! Torej patrioti na odpoved! Potem pa »Heil Alldeutschland!« To edino je bil namen nemškega »Volkstaga«.

Čemu bi sicer tudi sklicevali shod? Kdo na svetu naj verjame, da se Nemcem godi kje kaka krivica? Celo na Kranjskem imajo več pravic, kakor Slovenci! Oni sicer kričijo, da se jim godijo krivice, pa niti enega dejstva ne morejo dokazati. Zakaj torej »Volkstag«? Zakaj grožnje proti vladi? Saj je vlada vendar popolnoma njihova. V ministristvu sedijo nemškonacionalni zaupni možje, v deželi pa ima itak zadnji njihov faliran študent veljavo in besedo pri deželnem predsedniku! Zakaj torej »Volkstag«? Nemci delajo načrte za Vsenemčijo, ji pripravljajo pot do Adrije, da je ne vzamejo Lahi, ko bo Avstrija razpadla. Saj so o tem, da bo Avstrija razpadla, popolnoma prepričani, če s tem dejstvom že po svojih listih računijo. Toda še živi na jugu krepek slovenski rod, ki ne bo ubranil samo Adrije, ampak tudi Avstrijo pred vsenemško pikelhavbo. Zdaj razumemo tudi, zakaj so zagnali Nemci tak krik in začeli dolžiti Slovence izdajstva! Obrniti hočejo pozornost od sebe in svojih srčnih želj in dejanj. Tat kriči: Držite tatu!

Zato je zatrjevanje Nemcev, da so patrioti, ravnotako lažnivo in hinavsko, kakor trditev, da hočejo s Slovenci v miru živeti. Če bi to res hoteli, potem bi se s Slovenci poravnali, nam dali, kar nam gre, in mir bi bil. Miru pa ravno nočejo, ker vedo, da bi mir Avstrijo okrepil. Povoda za boj pa nimajo, ker se jim itak ne godi nobena krivica, kakor drugim narodom!

Zato je tudi na »Volkstagu« klical dr. Erler na dan »furor teutonicus«, nemški furor, nemško strast: zdaj velja, prepojiti se z nemškim duhom in postati divjim; treba je pokazati, da se v žilah avstrijskih Nemcev še pretaka stara germanška kri.

To in tak je bil ta nemški »Volkstag«. Zato so ga pa drugi Nemci tudi obsodili. »Grazer Volksblatt« je konštatal, da imajo nemški nacionalci v alpskih deželah le malo ljudstva za seboj. To so pokazale volitve. Zato odreka »Volkstagu« govoriti v imenu Nemcev sploh. Socialno-demokratski »Arbeiterwille« imenuje z graškim »Volksblattem« »Volkstag« »celovško komedijo« in »erbärmliche Raunzerei und Augenwischerei«.

Vse pa je razočarano! Nemci na svojo veliko žalost, mi pa na naše veselje!

Častna straža pri vojvodskem prestolu.

9,385.000 živih Kranjcev, reci: devet milijonov tristo petinosemdeset tavezent samih živih Kranjcev — to niso mačkine solze! Don Kišot iz Manče, sram te bodi, premagan si; našel se je junak, ki ti je kos! Ali je to mogoče? Kdo bi li mari verjel, da bi bila na svetu tako prifrkana prismoda, ki bi se oborožila od vrha do tal, oblekla oklep, pokrila čelado, zavihtela sulico, pritrdila oštroke, zajezdila rebratega Rosinanta, pa pojezdila z resnim obrazom, nagrbančenim čelom v boj na mline vetrnike, na črede ovac — in vrag si ga pogruntaj koga še!

Nu, lep kos domišljije je imel Cervantes, ki je v svoji povesti ustvaril takega Don Kišota. Ko bi pa ti, ali pa kdor si bodi, čutil žilico, da bi napisal roman, Don Kišotu podoban roman — prijatelj, nikar se ne boj! Ni ti treba niti toliko fantazije, kolikor je je treba šilkroti, ko zeleno solato žveči in si misli, da je na vrtu. Za gradivo ti poskrbijo rade volje že celovski mestni očetje.

Na Gosposvetskem polju je kamenit spomenik, na katerem je slovenski narod ustoličeval njega dni korotanske vojvode, ki so po slovensko prisegali, da hočejo pravico prav soditi. Ograjen je spomenik z železno ograjo in prostor pred njim je oplankan. Tako samuje kamenita priča starodavnih dni in trpi, da ga pere in izpira dež, sneg, ura in čas. Okoli pa se pasejo konji in žrebeta, goveje črede in suha, mršava praseta. Ob popoldanski vročini pa se približajo črede spomeniku, ker je tamkaj lepa senca. In tako dremlje vse: spomenik dremlje in ne misli ne na goveda, ne na praseta, niti ne na skrbne celovške mestne očete. Govedu in prasatom se pa tudi v dremoti nikoli ne sanja, niti o kamenitem spomeniku, ki ga imajo pred rilcem, niti o mestnih očetih, ki so mu jerobi; mestnim očetom, ki po kosilu spančkajo popoldanski spanček, se pa tudi ne sanja, niti o kamenitem spomeniku, niti o prasutih, ki se pasejo okoli njega — ker jim je kranjska šunka, kranjska gnjat, kranjska krača, kranjska klobasa, vendar nekako bolj regumenten založek, kakor pa ti-le ščetinarji, ki le za čevljarje dajejo ščetino.

Taka je bila doslej idila na Gosposvetskem polju. Letos pa je je konec. Marte dominantne musae epulant. To se pravi: Čehi 9,385.000 samih živih Kranjcev čez Karavanke — tedaj pa serbus ščetinarji, ki pred spomenikom lenobo pasete, ne da bi vam špeh debelila — umaknite se, da se vstopijo pred starodavni spomenik sami pristni Urdajčarji, da ga varujejo pred kranjskim navalom. »Želod!« pozdravlja prihajajoča patrola, »želod!« odzdravlja odhajajoča patrola.

Saj pa res niso mačkine solze! Mestni očetje, ko so gruntali, kako bi to nevarnost odvrnili, so vsi vstali s svojih sedežev, glave skupaj steknili in čakali, komu bi se najprej užgala iskrica kake pametne misli. Kdor čaka, učaka. Učakali so; mestni očaneč, modra glava, ki vse premeri po dolgem in po širokosti, ali kakor bi se po nemšče dejalo: »in Kubik«, ta mož je bleknil, da je treba kameniti spomenik še vse bolj zaplankati — pa deželna vlada naj se zgane! — In modri očaneč je zopet zaprl zatvornice svoje žlobudravnice, in vsi očetje, uvidevši, da je ta misel premišljena na dolgost in na širo-

kost in na visokost »in Kubikmaß«, so rekli: amen. Potem šele je, kakor sem že zgoraj omenil, ena patrolja odstopila in pristopila druga. Na, vraga! 9,385.000 Kranjcev je pa izostalo! Zastonj torej ta, neumna Völkerwanderung okoli spomenika. Zakaj svinje motiti?! Naj se pasó v miru! Tako so tudi vahtarji mislili, pa so prelezli čez prelaz — in stara idila je spet prišla do svoje veljave. Mirno se pasejo konji, hrskajo in brenclje otepljejo; govedo prežvekuje, riga se mu, pa si misli bik neumni: »Aha, mestni očetje na-me mislijo, zato se mi je rignilo.« Neumnež, mestni očetje naj bi na te mislili, ki sploh nikoli nič ne mislijo. Govedo in sploh živina pa enkrat ali dvakrat v letu vendar misli in tudi govori. Na sveti večer in pa takrat, kakor se trdi, ko se obhaja »Sonnwendfeier«. To bi se izplačalo, da bi šel človek poslušat na »Sonnwendfeier«-večer živino, ki se pase okoli spomenika. Ali kaj boš — ko pa ni dano, da bi jo čul in razumel, kakor le človek, ki je urdajč in pa, ki ima po dolgem in po širokosti in po visokosti ali »in Kubik« — svoje misli tako zaplankane, da ničesar drugzega okoli sebe in nad seboj in pod seboj ne čuje, ampak samo, kako trava raste. Tak človek je sposoben, da na Julin Sonnwendfeier-večer ne čuje samo trave rasti, ampak tudi govedo pomenkovati se. Jaz, Bog me varuj, da ne bi nikoli slišal ne trave rasti, ne živinskih pogovorov! Ampak če živina na ta večer ne riga samo neumnih glasov, ki so na dolžino, na širino in na visočino zaplankana praznota, ampak če res misli po postavah logike, bi postavil nekako tak-le vzorec njihovih pogovorov:

Brummhilda Čuha pravi: Slaba letina bo! Celovski filistri sonam vso travo po-teptali.

Ščetinar Toni pravi: Nič ne dé, da so le nas obvarovali tistih 9,385.000 Kranjcev, ki nas v nič devljejo. Želod!

Bik ga zavrne: Ti pa molči, ki si prasé, nič kakor priprosto prase — kaj ti veš — bedak! 9,385.000 Kranjcev. Vidiš, da nič ne misliš! To še jaz vem, da ni res! Ti si lažnjivo prasé; res pa je, da tebe ni nič kakor dolgi uhlji in pa dolg rilec.

Na polju pa se oglasi prepeličica: pet pedi, pet pedi! Kranjska dekleta, zakaj vas ni? Pet pedi, pet pedi, pet pedi! Po cesti pa korakata dva korenjaka 17. regimenta in si pojeta primerno zabavljico:

Prišli so prišli štirje žandarji
Komaj so komaj bolho zvezali;
Prišli so, prišli štirje mesarji,
Komaj so komaj bolho zaklali.

V Celovcu pa tulijo »Die Wacht am Rhein« in urdajčarski mravljinci jim mrgolijo po koži od samega navdušenja in ko bi bili navzoči oče Čurimuri z Žihpolja, bi slovesno z modro bučo pokinkali, češ, ta pesem je meni v čast, ker jaz sem »Die Wacht am Maria Rain«.

Zdaj se pa čuje, da nakupi mesto Celovec 9,385.000 vagonov gramoza (Schotter) od razvalin kitajskega zidu, deloma bo ž njim nasulo svoje nove Benetke na jezeru (Neuenedig), deloma bo ž njim ogradilo kameniti spomenik na Gosposvetskem polju, deloma pa ga porabi za nov kitajski zid, ki bo varoval Korošce pred kulturo.

Oče župan, vi novi Samson, vsa moč vam je bila v laseh. Kdo vas pa je tako obril in nafarbal, da pridejo kranjske vojske čez Karavanke? Bodite potolaženi, nekaj deklet bi bilo prišlo, kakor vsako leto, na božjo pot! Ali ste že kdaj imeli vročinsko bolezen?

Človek se izpremeni

pogosto ravno v nasprotje tega, kar je bil preje. To lahko pogosto opazujemo na znanjih. Ljudje, ki so bili prej veseli, šaljivi, delavni in močni, postanejo slabovoljni, otožni, slabotni in nimajo veselja do dela. Ta premena se zgodi pod vplivom motenja prebave in prehranitve. Saj je jasno, da človek, ki dobro in lahko prebava, drugače hodi skozi življenje, kakor kdo drugi, ki ga noč in dan mu-

Boji v Albaniji.

Boji med vladnimi četami in vstaši so vendar malo drugačni, kakor so pravila to brzojavna poročila, ki so izprva došla v našo državo. Zmaga vladnih čet, o kateri so govorile vladne brzojavke, je bila v resnici popoln poraz Wiedovih čet. Vstaši so jih popolnoma porazili, da se jih je dobršen del komaj rešil nazaj v mesto Drač za varne okope. Vladne čete so tudi malodušne, in malodušen bo tudi gotovo knez Wied, čeravno se mnogo piše o njegovi odločnosti. Saj je knez Wied v Albaniji nevdržljiv. Poroča se, da vstaši le zato ne marajo vdreti v Drač, ker vedo, da bi avstrijske in laške bojne ladje v tem slučaju namerile nanje žrele svojih topov. Velesilam se pa vstaši ne marajo zameriti. Če so te vesti resnične, dokazujejo, da med vstaši niso samo divje tolpe, ampak da so njihovi voditelji razumni ljudje, ki znajo še kaj drugega, kakor s puško pokati. Pravijo, da so voditelji vstašev mladoturški oficirji. Toda dokazano tudi ni, kje je sedaj Essad paša, ki se je podal v Italijo, o katerem se tudi sliši, da ni več v Italiji. Bodi tako ali tako, verjetno je, da bo knez Viljem Wied rekel: »Z Bogom blažena Albanija! Ti nisi zame, jaz pa ne zate.« Vstaši so namreč izjavili, da bodo tako dolgo prežali pred Dračem, dokler Wied ne odstopi. Zdi se, da so se velesile s to mislijo že več ali manj spoprijaznile.

Thomson — žrtev izdaje.

Na Dunaju se razširjajo vesti, da polkovnik Thomson ni padel kot žrtev sovražnika, ampak da je bil zahrbtno ustreljen iz vrst njegovih čet. Tudi zdravniki so že konstatirali, da je bil Thomson ustreljen v tilnik odzadaj. Oficijelno se vest o zahrbtnem umoru Thomsona sicer še ne potrjuje, na vsak način pa je bilo obnašanje njegovih vojakov jako sumljivo. Ko se je namreč Thomson zgrudil, zadet od kroglice, na tla, so ga Malisori pustili popolnoma na cedilu in so ga odnesli z bojišča šele tuji korespondenti. Tudi znani angleški vojni korespondent dr. Dillon poroča »Daily Telegraphu«, da je postal Thomson žrtev izdaje iz njegovega lastnega tabora.

Vstaši se pogajajo v Carigradu.

Rimska »Tribuna« poroča, da se dva albanska vstaška odposlanca pogajata v Carigradu z Izzet pašo glede kandidature princa Burhan Edina za albanski prestol. Izzet paša bi postal ministrski predsednik. Po drugih vesteh so tudi albanski nacionalisti obupali nad knezom Viljemom in se baje pogajajo z bolgarskim carjem Ferdinandom, naj bi prevzel albanski prestol njegov drugi sin princ Ciril.

Zakaj vstaši niso zavzeli Drača?

Sedaj je razrešena uganka, zakaj vstaši kljub svoji veliki premoči in kljub dejstvu, da so knezove čete že popolnoma potolkli, nočejo naskočiti Drača samega. Avstrija in Italija ste namreč ukazali poveljnikom svojih pred Dračem usidranih vojnih ladij, naj takoj, kakor hitro bi skušale vstaške čete zavzeti mesto, prično z bombardiranjem in tako preženo vstaše. Ta ukaz je bil seveda strogo tajen. Če pa so vstaši kljub temu izvedeli zanj, in to tudi pravočasno, potem preostane sedaj le še vprašanje, kdo jih je mogel obvestiti o tem. Danes se uradno poroča iz Drača, da so pretekle dni zopet opazili svetlobna znamenja za vstaše, ki so prihajala iz mesta. Nikakor ni treba ugibati, kdo daje vstašem te dobre nasvete. Drač je sicer obvarovan pred pokoljem, toda vstaši, ki so napravili neprodiren oklep okoli me-

sta, izjavljajo, da toliko časa ne zapuste sedanjih svojih pozicij, dokler se knez Viljem ne odpove prestolu.

Sovražniki v Draču.

Drač, 19. junija. Danes ob pol 1. uri zjutraj je padlo v mestu samem 11 strelav, ki so poškodovali več hiš. Kdo je streljal, se še ne ve. Ranjen ni bil nihče, povzročili pa so strelji v mestu skoro večjo paniko, kot kak napad vstašev. Kmalu po teh streljih pa so začeli streljati na mesto vstaši iz svojih utrjenih postojank pred mestom. Na mestni obrambni črti so streljali na vstaše iz pušk in topov. Streljanje je trajalo dobre pol ure. Nato je nastal mir in celo noč ni bilo strela. Preiskava je dognala, da imajo vstaši v mestu močno zaslonbo. Velika obsežna zarota preti mestu v notranjosti. Toda zarotnikov nihče ne pozna. Med zarotniki niso samo domačini, marveč tudi tujci, ki se kažejo obenem za zveste podanike kneza Viljema. Ti zarotniki povzročajo v mestu velik nemir in netijo pri vsaki priliki razburjenost med prebivalstvom. Kot osumljenca so prijeli turškega veletržca Hagija Sulejmana, ki se je priselil pred 20 leti v Drač. Mož je odločen mohamedanec, vpliven meščan in bogat trgovec. Uvedli so hišno preiskavo v njegovi hiši in našli v kletih in skladiščih med raznim trgovskim blagom več pušk najboljših sistemov in veliko streliva. Orožje in strelivo so zaplenili. Na sumu imajo še več oseb, katerim pa ne morejo dokazati izdajstva.

Vstaši odklanjajo pogajanja.

»Corriere della Sera« poroča iz Drača, da je knez Viljem v zadnjem času že ponovno skušal stopiti v zvezo z vstaši, a so vstaši vsaka pogajanja odklonili, češ, da se hočejo pogajati le z Evropo, ne pa z njim.

Šolstvo.

Deželni šolski nadzornik J. Benda — v luči svojih sposobnosti. Pri nastavljanju uradnikov na Koroškem se na zahtevo nemškega »Volksrata« ne povprašuje, kdo da ima sposobnosti za kako službo. Prvo in vedno ponavljajoče se vprašanje je: Ali je zanesljivo nemškonacionalnega mišljenja? Vse drugo je bolj postransko. Ker je zlasti šolstvo ena najvažnejših kulturnih panog, zato so si nemški nacionalci poskrbeli za deželnega šolskega nadzornika moža, ki je čisto po njihovi volji, meso od njihovega mesa, kri njihove krvi. Sicer nima akademične izobrazbe, toda kdo na Koroškem še po tem vprašuje, če je le rešeno vsenemštvo. Tega se dobro zaveda tudi g. deželni šolski nadzornik Benda: »Wissen Sie nicht, daß in Kärnten alle Posten vom Landespräsidenten bis zum letzten Diener der deutsche Volksrat besetzt!« Nato odgovarja slovensko ljudstvo in stavi visoko c. kr. vlado na obtoženo klop. Visoka c. kr. vlada vеди, kaj določa tozadevno zakon 26. marca 1869, R. G. Bl. 40, M. V. Bl. 30, § 2, 2. in 3. odstavek: »Als solche sind Männer zu ernennen, welche sich im öffentlichen Lehramte entweder auf dem wissenschaftlichen oder auf dem did.-päd. Gebiete erprobt haben. Bei der Bestellung derselben ist auf die Vertretung der verschiedenen Unterrichtssprachen in den Volks- und Mittelschulen angemessene Rücksicht zu nehmen.« (Za take se morajo imenovati možje, ki so se izkazali v javni učiteljski službi bodisi na znanstvenem bodisi na didaktično-pedagogičnem polju. Pri njihovem imenovanju se je ozirati na zastopstvo raznih učnih jezikov v ljudskih in srednjih šolah.) V koliko je znanstveno preizkušen, ne vemo, vemo pa, da ni ničesar

čijo želodčni krči, gorečica, vzpehavanje, zagatenje itd., ponoči pa ne more mirno spati in nazadnje nima sploh nobenega teka.

Kadar nastopijo take razmere, bi morali jemati Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z znamko »Elza-kroglice«, ki, kakor smo se večkrat lahko prepričali, učinkujejo prebavo urejajoče, odvajanje pospešujoče, kri zadržujoče in tek pospešujoče.

Tudi majhnih neprilicnosti želodca, tudi malih nerednosti odvajanja ne bi smeli puščati znemar, nego bi morali prebavila takoj s Fellerjevimi kroglicami z znamko »Elza-kroglice« spraviti v red. Tudi se ne spu-

ščajte v poskuse z novimi odvajili, ker imajo marsikatera neprijetne okoliščine, nego držite se staropreizkušenih voljnih Fellerjevih kroglic z znamko »Elza-kroglice«, ki bi jih vedno morali imeti pri hiši.

Priporočamo svojim bralcem 6 škatljic za 4 krone franko od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko), ki se naroče najbolje obenem s Fellerjevim bolečine tolažečim, mnoge boleznih odvrtačajočim, rastlinskim esenčnim fluidom z znamko »Elza-fluid«, katerega stane 12 steklenic franko 5 kron.

....haji.

znanstvenega objavil; znane so sicer le njegove beležke, iz katerih so dijaki skrbno pobirali skromne drobtinice potrebne vede, se počasi učili in hitro — pozabili. Kar je skrbno sejal na občnem pedagoškem polju od laške do štajerske meje, bo klilo in bogato sad rodilo. Spominjamo le na »Grüß Gott«-afere na Tolstem vrhu in Schulvereinsko prireditve v Spod. Dravogradu. Kaj mu mar ministrska odredba od 3. novembra 1899, št. 9571, M. V. Bl. 59, § 1., 2. odst.: »Sie (L. Sch. I.) haben mit aller Aufmerksamkeit darüber zu wachen, daß die Schule nicht zu politischen, nationalen oder konfessionellen Umtrieben mißbraucht werde.« Saj je vendar le nameščen od nemškega »Volksrata«, mora torej tudi le temu biti brezpogojno udan. Torej znanstvenik ali vzgojitelj ne sedi na zaupnem, toliko odgovornem mestu, pač pa — germañizator, ker jezikovna uredba koroških šol tako zahteva. Slovenskih šol skoraj itak ni, slovensko-nemške z izključno nemškim učnim jezikom pa so v prehodnem stanju, da počasi nastanejo iz njih samonemške šole. Čemu torej? In res! Je-li že kdo imel visoko čast, govoriti s Slovincem »prijaznim« deželnim šolskim nadzornikom g. J. Benda tudi slovenski? Imenovanje deželnega šolskega nadzornika J. Benda je bilo torej popolnoma v navskrižju z obstoječimi predpisi. Bo pač službovanje vzorno, bi si mislili. Poglejmo! Deželni šolski nadzornik bi moral v prvi vrsti nadzorovati šole po deželi. A kaj on? Sedi doma, rešuje akte po poročilih zagrizenih okrajnih šolskih nadzornikov brez osebne prepričanja, torej tudi brez osebne odgovornosti, igra napram strankam po svojih kretnjah pravcato vlogo marionete, daje na debelo obljube, katere ne izpopolnjuje, če jih je dal Slovincem. Pač ga vidimo tudi na poti, podpihovat nemčursko gardo s spisanim protokolom v žepu; pravcat tip »Volksratovega« Janeza, z mastno plačo zlatohonoriranega sluga. Slovenski kmet! Tudi ti ga plačuješ s svojimi krvavimi žulji! Vstani, brani sebe, narod!

»Slovenski Straži« je darovala hranilnica in posojilnica v Podravljah 50 K v spomin vstoličenja koroških knezov.

Vabilo

na

desetletnico slov. kršč.-soc. delavskega društva v Celovcu

ki se vrši

v nedeljo dne 28. junija s sledečim sporedom:

Ob 1/2 9. uri predpoldne je pridiga in maša v cerkvi sv. Duha.

Popoldne ob 3. uri je javno zborovanje. Nastopi več govornikov, ki bodo opisali razvoj društva v zadnjih 10 letih. Potem se vrši vrtna veselica z bogatim sporedom. Kegljanje na dobitke, ameriška loterija, šaljiva pošta, korijandoli itd. — Sodeluje tamburaški zbor »Biserica«.

Vse prijatelje društva vabi

odbor.

Sveta vojska.

Vabimo na temeljita poučna predavanja o nekronanem »kralju« alkoholu, ki jih z uporabo skioptika (novih lučnih slik) napravi tajnik osrednje »Svete vojske«, g. Lavoslav Puhar iz Ljubljane, in sicer:

V Celovcu v soboto dne 27. rožnika t. l. v hotelu Trabesinger (Osebna naznaila!)

V Prevaljah (na Fari pri Šteklju) v nedeljo dne 28. rožnika t. l. takoj po rani službi božji (okrog osmih zjutraj).

V Guštanju-Tolstem vrhu (pri g. Andreju Osetu) v nedeljo, dne 28. rožnika t. l., ob dveh popoldne.

V Globasnici v nedeljo dne 28. rožnika t. l. sestanek »Svete vojske« ob treh popoldne. Skioptične slike pokaže in govori vlč. g. Hornbek.

Za srednji Rož v št. Janžu v Rožu na praznik sv. Petra in Pavla (29. rožnika t. l.), začeni takoj po končani jutranji službi božji (okrog pol devetih dopoldne).

Za zgornji Rož v Dolinčicah blizu Rožeka dne 29. rožnika t. l. ob dveh popoldne »pri Rutarju«.

Priporočamo se povsod za najobilnejši poset in točni dohod! Ker se bo stvar ob-

delovala velezanimivo, bo vsakdo zadovoljen s tem, kar bo videl in slišal. Torej na veselo svidenje!

»Sveta vojska« za Koroško.
Celovec, Mohorjev dom.

Dnevne novice in dopisi.

Poslovilna pridiga. Prevzvišeni knez in nadškof solnograški imajo poslovilno pridigo v celovski stolni cerkvi na praznik sv. Petra in Pavla ob pol 10. uri dopoldne. Za slovo so izdali tudi krasen pastirski list, ki se bo bral s prižnic 5. julija, na dan ustoličenja v Solnogradu.

Ljubljanski romarji so preložili svoje romanje h Gospa Sveti in izlet k Vrbskemu jezeru na 12. julija, da dokažejo, da romanje nima nobenega demonstrativnega namena, kakor so trdile »Freie Stimmen« in jim je sekundiral »Kärntner Tagblatt«, za katerega je seveda merodajno le, kar lažejo nemško-nacionalni hujskači, javne izjave v slovenskih katoliških listih pa zanj seveda ne eksistirajo. Menda zavoljo ljubega miru, ki ga pa kajijo nemški hujskači losvonromovec dr. Angerer in drugi.

Politično društvo zoper »Kärntner Tagblatt«. Odbor »Katoliškega političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem« je v svoji zadnji seji s soglasnim sklepom izrazil svoje iskreno obžalovanje nad pisavo »Kärntner Tagblatta«, ki je pavšalno in po maniri nemškonacionalnih glasil odrekal Slovincem patriotizem, in najodločneje protestiral zoper tako popolnoma neosnovano sumničenje, ki je katoliškega, resnega lista nevredno!

»Kärntner Tagblatt« in »Volkstag«. »K. T.« je protestiral proti nemškemu »Volkstagu«, češ, da to ni zborovanje vseh Nemcev, ker se ga ne udeležuje nemško krščansko ljudstvo. V tem ima »K. T.« popolnoma prav. Čisto druge strune pa je zabrenkal »K. T.«, ko je obenem pritrtil nemškim liberalcem, češ, da »imajo prav, če nastopajo zoper sistematično oškodovanje nemštva«. Nemškim nacionalcem daje glede njihovega pobesnelega ravnanja zoper kranjske romanje popolnoma prav, češ, da ni bilo slučajno, da so romanje nastavili na isti dan, kakor je bil »Volkstag«! »K. T.« je šel po informacije k liberalnim hujskačem namesto v slovenske katoliške liste, ki so objavili točne izjave, da je to samo romanje, ki je bilo že prej na 21. t. m. nastavljeno, še predno je kdo izvedel za »Volkstag«.

Jugoslovanski vpad. V ponedeljek so došle v Celovec gojenke hrvatskega liceja v Varaždinu pod vodstvom g. ravnatelja na liceju, g. veroučitelja Canjka in ženskega učiteljskega osebja. Po Celovcu so govorili hrvatsko — groza in strah — vozili so se s parnikom po Vrbskem jezeru, prepevali hrvatske pesmi in prenočili — g. Laknerja bo zadela kap — v hotelu Trabesinger. Prehvaliti niso mogli lepih krajev. Odpotovali so v torek na Kranjsko, da si tam ogledajo najznamenitejše kraje. Pa ves Celovec je ostal miren, ker niso za izlet vedeli nemški hujskači.

Nemški »Volkstag« in Celovec v nevarnosti. Slovenske Marijine družbe so imele v nedeljo, ko je Celovec imel svoj »Volkstag«, svoj skupni shod v Žrelcu. Ona dekleta, ki so morala iti skozi mesto, niso slutila, s kakim strahom jih bodo sprejeli nemški Celovčani, torej Nemci, ki se boje Boga in drugega nikogar razun — Kranjcev. Poslušajte! Ko so naša dekleta stopila z vlaka na celovška tla, so se Celovčani — prestrašili. Radi belih jopic in rut so jih imeli — oj groza! — za Kranjce. Pririla sta se do male gruče železniški uradnik (kaj pa je imel ta zraven opraviti?!), katerega je ščitil redar. Gotovo ne brez velikega strahu vprašata dekleta, ki je nosilo pod pazduho zavito zastavo, kaj da ima in kam da so namenjene. Dekle, močno in zdravo, reče: »Eee!« ju porine na stran ter gre dalje. Drugo dekletu, ki pozna nemško politiko bolje kakor oni, ki so jo prišli šele iz drugih dežel na »Volkstag« vtepat nemškim buticam, pristopi in pravi: »Nas se nič ne bojte; nismo Kranjce, ampak Korošice iz Roža.« Možakarjema je zdaj šele odleglo, toda postala sta rdeča kakor rak ter sta jecljala: »Bojimo se nič, hoteli smo samo — samo — samo vedeti, kdaj se vrnete.« In hitro sta jo odkurila. Po-

mislite, Kranjce se tako boje! Kako bi se kranjskih fantov ne! Mogoče se jih Lahi boje tudi tako. Dobro, da vemo! Ko bode vojska z Lahi, deset kranjskih Janezov se prikaže in laške armade tutte quante bodo bežale, da bo veselje. Kranjci morajo biti res »fest fantje«, da se jih še celovski policaji bojijo.

Novi hujskači. Nemški nacionalci so zadnji čas pobesneli. Zoper romanje tobačnih delavcev in delavk v Ljubljani so imeli v Celovcu protestni shod; dr. Metnitz je sklical celo posebno sejo občinskega sveta. V tisti seji je govoril o slovenskih »upadih« in hujskal zoper Slovence. Občinski svetnik Kubik je pa predlagal resolucijo, v kateri se indirektno hujska ljudstvo na poboj in zahteva od župana, da naj prepove romarjem dostop v mesto. Ravnotako se poziva v resoluciji, sklenjeni na vsenemškem shodu pri »Sandwirtu«, prebivalstvo na poboj, »da bo koroško (!) ljudstvo prisiljeno, seči po samopomoči in odklanja potem vsako odgovornost za resne posledice predrznih slovenskonacionalnih izzivanj enkrat za vselej, ako bo vlada to še trpela!« Ali se ne pravi to mirno prebivalstvo hujskati zoper mirne slovenske romanje na poboj? Saj vedo, da vlada romanja ne more in ne bo prepovedala! Torej po bindišarjih! Čudimo se, kako je mogel državni pravdnik pustiti v listih take hujskarije in pozive na poboj in hujskaških listov ni zaplenil. Protestiramo pa tudi najodločneje zoper takega famoznega vladnega zastopnika, ki je pustil na shodu o taki resoluciji sklepati. Vsaka reč do svoje meje!

Pisarni zrelostni izpit na celovski gimnaziji. Na celovski gimnaziji štejejo 53 osmošolcev. K maturi se je prijavil tudi en eksternist, torej bode maturiralo letos vseh skupaj 54 dijakov, izmed katerih je samo šest Slovencev. V nemščini so imeli na izbiro sledeče teme: A. Razvoj nemške meščanske tragedije se naj pokaže na podlagi Lessingove »Emilia-Galotti«, Schillerjeve »Kabale und Liebe« in Hebblove »Majria Magdalene«. B. Kaj najde tujec vabljivega v Koroški? C. Stališče Avstro-Ogrske nasproti Zapadu in Vzhodu. V slovenščini sledeče: A. Razvoj slovenske lirike. B. Naravne lepote Koroške. C. Sila rodi moč. (Zgodovinsko!) Izmed šesterih abiturientov sta si zbrala dva prvi tema, eden drugega in trije tretjega.

Sprejemni izpiti za prvi razred gimnazije bodo na c. kr. gimnaziji v soboto, 4. julija, in se začnejo ob 9. uri dopoldne. Prijave se sprejemajo v ravnateljevi pisarni v petek, dne 3. julija, od 9. do 12. in od 3. do 6. ure.

Neurje s točo. Strašna ploha z gosto točo se je vlila nenadoma v sredo 24. t. m. popolne ob četrt na šest nad Celovcem in celovško okolico in napravila na polju in vrtil precej škode.

Ravnateljstvo Slovenske trgovske šole s pravico javnosti v Trstu (ulica Stadion 21., I. nadstr.) naznanja, da se otvori na šoli s prihodnjim šolskim letom tudi I. tečaj d v o r a z r e d n e d e k l i š k e t r g o v s k e š o l e, ako se oglasi vsaj 20 učenk. V slučaju, da se tega števila ne doseže, se uvrste učenke, kakor v tem letu, kot hospitantke v deški tečaj. Tozadevne prijave sprejema ravnateljstvo od 1. do 4. julija t. l. od 9. do 12. ure dopoldne, katero da tudi natančnejša pojasnila glede sprejema. Vpisovanje učencev (dečkov) pa se vrši dne 16. in 17. septembra t. l. od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne.

Dediči se iščejo po celovškem fijakarju Ludoviku Laknerju, ki je umrl 12. aprila, in po hišni posestnici v Celovcu Jožefi Raab, ki sta umrla brez oporoke.

Obešenega so našli v nekem celovškem hotelu na vratih dne 23. t. m. 35 let starega agenta Franca Krešarja.

Vsesokolska slavnost prepovedana. Vlada je vsesokolsko slavnost v Ljubljani, ki bi se imela vršiti 15., 16. in 17. avgusta, prepovedala. Proti prepovedi se je vložila pritožba. Ta prepoved je nerazumljiva in živ dokaz, kako vlada podpira Jugoslovane, kakor so — lagali nemški svobodomiselniki na takoimenovanem »Volkstagu« v Celovcu.

Histeričen Linhart. Splošno se debatira o boleznih »Štajerčevega« urednika Linharta. Mož je poslal na predsedstvo okrožne sodnije v Mariboru pismo z zdravniškim spri-

čevalom, v katerem je bilo črno na belem, da je — histeričen. To vest potrjujejo tudi nemški listi. Zakaj je postal Linhart naenkrat tako hudo histeričen? V Sinčivasi ni trdil, da je histeričen. Moral bi iti zadnji petek pred mariborske protnike. A to mu ni dišalo. Je menda že vedel, zakaj. Radi histerije gospoda Linharta je bila seveda porotna obravnava preložena na poznejši čas. Ne zamerimo potem, če je »Štajerc« pisan v duhu histeričnih ljudi.

Laška bomba pri Sokolski prireditvi v Trstu. Tržaški Sokol je imel 21. junija javno prireditev. Zabava je bila prav živahna, ljudstva se je kar trlo. Okrog 11. ure ponoči so zagledali nekateri udeleženci veselice nekak ognjen trak nad veseličnim prostorom. Takoj nato pa se je začel silen — pok. Ob enem pa je zažvižgalo preko veseličnega prostora, kakor bi letele krogle iz pušk. »Bomba! Bomba!« Izpraševali so, ali je kdo ranjen, odkod bomba? Policija je konstatirala, da je bila vržena bomba iz one ulice, ki vodi od ulice Industria proti železniški progi. Našlo se je železne drobce, ki so pokazali, da je porabil zločinec kos plinske cevi in jo nabasal z nasekanim železom. Drobci bombe so prileteli preko vsega veseličnega prostora v zgornji zid, odkoder so prileteli potem na mize že toliko oslabiljeni, da niso napravili škode. Bili so pa še vroči in so še smrdeli po smodniku. Tak kos bombe je priletel tudi na vrtni prostor ob veseličnem prostoru se nahajajoče Legovičeve gostilne, drug kos pa na prav tak prostor Vetničeve krème, kjer je zadel nekega Jermana, kateremu je po sreči raztrgal le rokav, ne da bi bil Jerman ranjen. Drobec bombe je zadel tudi gospo Engelmanovo, ki je vodila kavarniški paviljon na zgornjem kraju veseličnega prostora, a sreča je hotela, da gospa ni bila ranjena. Italijani so torej najeli v nedelejo dne 21. junija 1914. svojega človeka, ki je vrgel bombo na veselični prostor med Slovence z namenom, da ubije kolikor mogoče več Slovencev. S takimi ljudmi se družijo svobodomiselnimi Nemci, jih pri volitvah proti Hrvatom in Slovincem podpirajo ter jih ne morejo prehvaliti. Značilno!

Dogodki v Italiji. Ob občinskih volitvah v Rimu po načelu splošne volilne pravice so zmagali proti socialistom združeni konstitucionalci in katoličani. V Padovi, Parmi in v Folignu so nasproti socialistom zmagali demokrati. Državni pravdniki postopajo v Romagni in drugod zelo ostro proti provzročiteljem nemirov. Bodoči teden bo več sto kazenskih razprav proti članom železniškega sindikata. Stanovanje voditelja anarhistov Malatesta v Jakinu so zopet preiskali in zaplenili več obtežilnega gradiva. Malatesta je preoblečen v meniško obleko pobegnul, kakor poroča »Corriere d'Italia«, v republiko San Marino. Že pred zadnjimi nemiri je bilo proti njemu uvedenih pet sodnih obravnav radi hujskanja proti državi, armadi itd. Radi izgredov v Sinigaglijii so zaprli 14. radi umora policijskega komisarja Miniaglia v Ravenni pa 7 oseb.

Srečo in bogastvo nudi loterija, a ne vsem, kajti dobe le nekateri, dočim je onih, ki zgube, neprimerno več. Komur je za denar vseeno, ta bo ostal pri loteriji, komur pa je njegov denar drag, ta naj čita današnji oglas »Slovenske Straže«, glasom katerega z nakupom dobrih vrednostnih srečk more obogateti, na vsak način pa mu je zajamčen za vsako srečko po najmanj en dobiček, trajna vrednost srečk, in s tem varnost za srečke izdanega denarja. Ker so za naročnike srečk določene tudi nagrade in premije, je marsikomuna dana prilika, dobiti poleg izbornih vrednostnih srečk tudi še velik ali pa ves del zanje izdane kupnine nazaj. Ponudba je vseskozi poštna in se tedaj sama od sebe priporoča. Ker se prihodnje žrebanje vrši že v prihodnjih dneh, pišite še danes po pojasnilo, ki Vam ga takoj brezplačno pošlje: Valentin Urbančič, Ljubljana 7.

Št. Tomaž. (Čebelarška podružnica.) Nedeljo, dne 14. junija, popoldne je priredilo »Slovensko čebelarško društvo za Koroško« ustanovno zborovanje čebelarške podružnice za št. Tomaž in okolico. Čeravno vreme slabo, vendar nas je še nekaj prišlo skupaj, da je bil govornik g. Aug. Bukovc iz Ljubljane z nami prav zadovoljen. V svojem imenitnem govoru kot praktičen in umen čebelar nam je gosp. govornik naslikal veliko lepih slik

iz življenja in delovanja čebel in čebelarja. Govor je bil zelo zanimiv; to je pričala napeta pozornost poslušalcev. Predsednik g. Traun se je iz srca v imenu vseh zahvalil gospodu govorniku. Nato se je ustanovila čebelarška podružnica za št. Tomaž. Skoro polovica navzočih se je dalo takoj zapisati za ude, izmed katerih je bil izvoljen odbor, in sicer za načelnika Jurij Traun, po domače Hafner v Cilbergu, za namestnika Jožef Kus, po domače Smrečnik v Rogarji vasi, za odbornike pa Edvard Halger, kovač v Borovju, Jožef Miklauc, po domače Rot v Zapužah, g. Ivan Brabeneč, župnik v št. Tomažu, ki je obenem tajnik in blagajnik. Po mnogem vprašanju in odgovorih je g. predsednik zaključil zborovanje in želel podružnici srečo v prihodnosti. Čebelarji, sedaj z veseljem na delo!

Mohljiče. (Od kače pičen.) Dne 15. t. m. so našli v Brezi veleposestnika Ignaca Sorgo p. d. Krofa nezavestnega in otečenega. Celovski zdravnik dr. Hugon Wachner se je peljal k bolniku z avtomobilom. Zdravnik sodi, da je Krofa pičila kača. Bolnika zdravijo na domu.

Iz velikovške okolice. (Bojkot in demonstracije.) Lansko leto v tem času so hujskale »Fr. Stimmen« nemškega »mihelna« v Velikovcu na nesramen način k bojkotu tamošnjega Narodnega doma, letos pa grozi dotični »mihel« ves čas z nekimi »demonstracijami« proti slovenski duhovščini in proti nam Slovincem sploh. Dotične predrzne hujskače resno svarimo, da prenehajo že enkrat s svojo predrzno gonjo do nas mirnih Slovencev, sicer nas bodo tako daleč »nahecali«, da se bomo res začeli ravnati po geslu, ki ga objavljajo »Freie Stimmen« za svoje in potem znajo nastati v Velikovcu take razmere, iz katerih tudi Almer in Hornbogner ne bosta vedla rešitve. Vsaka stvar ima svoje meje, in vsako jabolko pade enkrat z drevesa, če prej ne, pa takrat, ko je že popolnoma segnilo in se posušilo. Bodočnost bo pokazala, kdo da ima prav!

Črna. (Z opet blamaža.) Črnskemu dopisniku lutrovskih »Freie Stimmen« se pač ne posreči, kadar zagrabi za pero. V številki z dne 17. junija t. l. mu ni po volji procesija na praznik presv. Rešnjega Telesa. V procesiji je videl »Orle« in celo »Sokole«, ki so šli za slovenskim trakom. Slavna c. kr. koroška vlada, kaj pa rečeš k temu? Ti »Orlov« še nisi niti dovolila, črnski dopisnik lutrovskih štimate jih je pa že videl v javni procesiji! Dopisnika posebno bode slovenski trak zastavonoše in slovenska zastava na strelišču. Res je, da podpisani ni za to, da bi se pri cerkvenih prireditvah nastopalo z eno ali drugo narodnostjo, toda kar nasprotnikom ni prav, to naj tudi sami opustijo. Kajpada, gospod dopisnik ne vidi načelnika možiške požarnobrambne godbe, ki pri pogrebih vedno nosi pangermanski trak, četudi je bil rajni Slovenec. Kje je pijeteta? Kaj, če bi si v kakem nemškem kraju priseljeni Slovinci kaj takega dovolili? Nazadnje dopisniku ni prav, da je podpisani vabil k procesiji, češ, da za naprej ni treba več vabiti k procesiji Nemcev. Se pač vsak blamira, kakor se zna. Povgod je navada, da se vabijo k procesiji na omenjeni praznik in k cesarskim službam božjim razne korporacije, kakor občinski zastop, krajni šolski svet itd. Ako pa vsemodri dopisnik od bele stranke tega ne ve, potem se naj zopet dobro spomni slovenskega pregovora: »Le čevlje sodi naj kopitar!« Jožef Dobrovč.

Peče. (Šulferajn.) Mi Nemcem gotovo privoščimo njihov šulferajn, če že hočejo z njim pomagati nemškimi otrokom do nemških šol. Saj sami skušamo, kakšne reve so slovenski otroci v koroških šolah, kjer jih poučujejo sami nemški učitelji. Z otroci bi človek večkrat jokal, ko se prijočejo domov ozmerjani in okregani, ker ne razumejo nemških učiteljev. — Pa šulferajnu se ne gre samo za nemške otroke, to je navadna hinavščina, gre se mu za slovenske otroke. Zato stavi ta družba nemške šole v popolnoma slovenskih krajih, da lovi v nje slovenske otroke, ali pa dá kako posojilo utrakvistični šoli, če se zaveže, da se ne bo v tej šoli več izpregovorila slovenska beseda. In te šole so potem fabrike, v katerih se slovenski otroci »prebarvajo« v Nemce, kakor se farbajo »turčarji« o veliki noči. Vsak se pohvali s svojim. Zato se bo tudi šulferajn v Podkloštru pobahal v nedeljo, da že trideset

let pomaga zbirati krajcarje, da se morejo »prefarbati« Slovinci v Nemce. Veliki frankfurtarsko prebarvani plakati vabijo zato ljudstvo na »Volkstombolo«, ki se vrši, kakor smo na Koroškem navajeni, kar na šolskem vrtu. Kaj postave, kaj to, če mi ubogi slovenski kmetje plačujemo za šolo visoke doklade, šulferajn komandira in nemško bojno društvo bo delalo svoj šunder na šolskem vrtu, pa je amen! Tako je na Koroškem navada! So ljudje, ki morajo biti povsod zraven, kjer je kaj »los«! Če imajo sociji kako »lušno« reč — gredo tja — če jo imajo pa »naciji« — gredo pa k njim. Zato bodo prišli tudi ti na tombolo. Pametni in resni Slovinci pa bodo pustili Nemce, naj sami med seboj »špilajo tombolo«.

Velikovec. (Strah pred trobojnico.) Za vzrok neudeležitve procesije sv. Rešnjega Telesa navajajo velikovski Nemci — trobojnico zastave izobraževalnega društva »Lipa«. Društvo je vzelo slovenski trak raz zastavo v dobri veri, da se bodo tudi Nemci in druga društva kakor občinski zastop udeležili procesije! Edino veteranci se niso bali društvene zastave, sicer pa ni bilo ne duha ne sluha! Niti očka Pinteritsch ni smatral za potrebno, četudi se je prej z ogorčenostjo pravega Germana čutil, poklicanega varovati velikovško mesto pred — slovenskim trakom! To je bil strah in trepet! Mrzlica ni nič proti temu! Gotovo pa je, da so se Slovinci zadnjič zatajili in sneli trak raz zastavo! Drugo leto pa — četudi bi se Velikovec podrl, ne odnehamo! — Velikovški Slovinci.

Sv. Peter pri Vašinjah. (Nemški razglas.) Po naši občini se nabijejo sami nemški razglas! Ni li občinskemu predstojništvu in okrajnemu glavarstvu znano, da prebivajo tukaj sami Slovinci, izvzemši cestarja Hantingerja in posestnika Doniža. (Gospodje Feinig, Wiegele, Stersche, Miklav Jože e tutti quanti, ne zamerite, da niste pristihi Nemcem!) Zdaj je nabit razglas deželne vlade o subvenciji konjereje! Seveda Slovenec o tem ne sme ničesar vedeti — in nič dobiti. Raglasi o konjski klasifikaciji, o vojaški taksi itd, vse v blaženi nemščini. Stali dva Nemca več, ko mi drugi Slovinci? Nima li občinski urad toliko korajže, da zahteva slovenske? Mi občani, ki plačujemo davke, zahtevamo odločno slovenske razglase za nas, nemške pa lahko zanesete k omenjenima Nemcema! Nemških razglasov, tistih kilometer dolgih in zavutih stavkov, ne razumemo, ker v šoli smo se sicer učili Satzgegenstand, Satzaussage, Die Schlacht im Teutoburgwalde itd., a nemških razglasov se nismo učili brati. Upamo, da nas bo okrajno glavarstvo uslišalo in prihodnjič dalo nabiti tudi slovenske razglase, kakor se je to prej godilo. — Slovenski občani.

Sv. Peter pri Vašinjah. (Kres.) Na predvečer celovškega »Volkstaga« 20. t. m. je bil kres tudi na hribu gostilničarja Steržeta! Šentpeterčani, vi pa netite na predvečer sv. Cirila in Metoda mnogoštevilno in pokažite, da so časi gospostva grajščakov minuli!

Borovlje. »Štajerc« se ob vsaki priliki kaj rad zaletava v naše posojilnice, čeravno jim ne more do živega, ker se vzorno vodijo. Namen je vsakemu jasen. Kje pa bi imel »Štajerc« res kritizirati, kaže najbolje postopanje boroveljske nemškutarske posojilnice v Rosentalerhofu. Če prideš po svojih par sto kronic, pa te že začnejo povpraševati, zakaj jih hočeš in čemu jih potrebuješ. Neka Američanka, H. Kuraž, je že začetkoma leta odpovedala denar, pa je brez njega morala nazaj v Ameriko in ga še danes nima. Tudi zdaj je nekdo odpovedal svoje tisočake in so ga vprašali, če je nor, ker hoče od njih denar. Tudi on ga ne dobi, preden bo več mesecev poteklo. »Štajerc«, tu piši! —

Dobrlavas (Pogreb.) V sredo dne 17. t. m. smo tukaj položili k večnemu počitku posestnika Janeza Kuchling, po dom. Demnika na Dobravi. Z njim nam je smrt ugrabila zopet enega naših najboljših mož. Katoliška vera in ljubezen do svoje domovine sta mu bili zvezdi-vodnici v življenju. Rajni je bil globoko veren mož; a ne samo to, on je bil tudi praktičen katoličan, ki se je vselej, kadar je bilo treba, tudi na zunaj pokazal kot odločnega katoličana. Zaradi svojega blagega značaja je bil splošno priljubljen. Rajni zapušča več otrok, med njimi tudi sina-bogoslovca, ki bo letos primiciral. Žal, da se mu ni izpolnila srčna želja,

da bi bil še videl svojega sina kot mašnika pri oltarju. N. v m. p.!

Grebini. (Hinavska politika.) Na shodu Bauernvereina 14. t. m. je govoril Manner, kakor da bi imel dva jezika. O d l o č n o je govoril proti temu, da bi se kmetje brigali za politiko in čitali politične liste, nato pa je na vsa usta priporočal, da naj bo vsak naročen na »Mitteilungen« in na **Bauernzeitung!** Ste že videli večjo hinavščino? — Kmet naj ljubi svojo domačo grudo in naj ne prodaja zemljišč, da se potem pritepejo »Štajerci in Kranjci«, ki s pomočjo slovenskih podpor pokupijo posestva, povedal pa ni, koliko posestev je že g. baron Helldorf pokupil in koliko kmetov pogнал — in bi jih še rad pregnal iz domače grude! — Pri volitvi n o b e d e n ni hotel sprejeti predsedstva — in je torej društvo sedaj brez predsednika. — Prejšnji, p. d. Rafer — ni hotel več prevzeti, ker je pričakoval pohvale za zasluge, kojih pa ni dosegel — zato tudi pohvale ni bilo.

Kazaze pri Celovcu. Dne 19. t. m. so položili v samostanu sester Dobrega pastirja temeljni kamen za novo samostansko kapelo, posvečeno presv. Srcu Jezusovemu. Pri tej priložnosti se je zbralo v samostanu lepo število odličnih gostov, duhovščina in svetna inteligenca. Temeljni kamen je blagoslovil prevzvišeni knez in nadškof solnograški dr. B. K a l t n e r, ki je imel tudi lep nagovor. G. deželnega predsednika je zastopal g. deželni svetnik vitez pl. R a i n e r. Lepo uspelo slovesnost sta počastila tudi knez in kneginja R o s e n b e r g, deželni glavar baron A i c h e l b u r g - L a b i a i. dr. 25 let že delujejo požrtvovalne sestre v Kazazah za mladino. Želimo jim, da bi s pomočjo blagih prijateljev kmalu dozidale prepotrebno kapelo!

Prevalje. Da je bila pri nas ustanovitev Jugoslovanske Strokovne Zveze res potrebna, nam je pokazala predzadnja nedelja. Bilo je napovedano mesečno zborovanje delavskega društva in J. S. Z. Navadno se je prej zbralo kakih 15 do 20 starih možakarjev in nekaj žensk na mesečnem zborovanju. A glej, v nedeljo je bilo prvo zborovanje, odkar obstoji J. S. Z., in zbralo se je 60 do 70 članov in nečlanov, ki so z velikim zanimanjem sledili govoru gospoda tajnika in izvajanjem gospoda predsednika. Govorilo se je tudi o tem, da bi se delavsko društvo preustrojilo. Izobrazbo, pouk in zabavo, za to naj bi še nadalje skrbelo, a kar se tiče podpor in zavarovanja, to naj bi pa prevzela J. S. Z., in naj bi vsi člani delavskega društva postali tudi člani J. S. Z. O tem bo pa sklepal enkrat izredni občni zbor delavskega društva. Torej vidi se: Možiška dolina vstaja; le tako naprej. Delavci, pristopite vsi — moški in ženske k J. S. Z., ta je vaša prava prijateljica, vaša skupna mati; edino v njej je vaša moč in vaša rešitev, v njej vaša sreča. Živela J. S. Z.! — Kam pa človeka, delavca, ki nima verske podlage in prepričanja, pripelje svobodomiselnost in socialna demokracija, nam o tem govore dosti na glas pijane tolpe v nedeljah in praznikih po Prevaljah. Saj bo zopet, kakor se čuje, moralo nekaj takih v špekamro na ričet, ker so se pretepali pri Štefanu in smrtnonevarno ranili nekega popolnoma nedolžnega moža, ki jih je miril. Ta je postal žrtev podivjanih, pijanih, brezverskih delavcev, tako da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v bolnišnico v Celovec.

Vrata. (Zgodovinske izkopine.) Preteklo tedne je začel c. kr. arheološki (starinski) inštitut na Dunaju po svojem tajniku dr. R. Eggerju na takimenuvanem Hojžovem griču, ki je last posestnika Maurerja, iskati rimske starine. Povod temu so dali različni rimski kamni, ki so se pogostoma tam našli. Iskanje ni bilo zaman, ker že pri prvem kopanju so prišli na jako močen zid. Ta se razteza okoli cele planjavice na griču v podobi pravokota in ima na vsakem vogalu okrogel stolpni zid, kar dokazuje, da je bil to obrambni zid precejšnje naselbine — rimski kastel (trdnjava) in sicer prvi te vrste na

Koroškem. Od tega zida se razteza zidovje proti notranjosti ravnine, najbrž stanovalnih hiš. Nadaljnje raziskavanje tega zidovja se je prekinilo do jeseni, ko bodo poljski pridelki spravljani. Našlo se je že sedaj nekaj orožja in drugih reči. Zidovje je pokrito s pepelom, kar da sklepati, da je naselbina bila po ognju uničena. Najzanimivejša izkopina je pa del starodavne krščanske bazilike, katere obstoj sega pred 5. stoletje po Kristusu. Izkopal se je presbiterij, kjer je stal oltar; našle so se tudi štiri mramornate noge, na katerih je slonela oltarna miza ter je upanje, da se tudi ta najde. Bazilika je obrnjena natančno proti vzhodu. Ker se je pa nahajala tik nad desnim bregom Ziljce, kjer se svet neprenehoma ruši, porušil se je ostali del cerkve približno 30 metrov že bogvekdaj v vodo. Zanimivo je dejstvo, da je moralo biti v tem delu Koroške že pred naseljevanjem takrat paganskih Slovencev krščanstvo jako razširjeno, ker se najde tako velika krščanska cerkev. Sploh pa je okoliš Vrat jako primeren za utrjene naselbine, kar so uvideli že previdni Rimljani in poznejši naseljenci. Tukaj se stekata Ziljska in Kanalska dolina, torej najpripravnejši kraj za obrambo proti sovražniku. Imena iz novejšega časa nam ravno to dokazujejo, n. pr. »Straßfried« razvaline gradu v Vraški župniji; »Strajaves«, pravilno »Stražaves«, ki so jo Nemci predstavili na nemško v »Hohenturn« menda zato, ker ima visok stolp, ki je v resnici služil kot opazovalni stolp proti Turkom. Vidi se namreč z njega daleč po Ziljski in Kanalski dolini ter po vsej podklošterski okolici.

Steckenpferd- lilijnomlečnato milo

slaj ko prej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote.
Vsakdanja priznalna pisma. Po 80 h se dobiva povsod.

Glasnik Slov. kršč. socialne zveze.

Globasnica.

Dne 14. t. m. počastilo nas je izobraževalno društvo šmihelsko s svojim posetom ter vpriporilo na našem odru igri »Revček Andrejček« in »Ribičeva hči«. Predstava je vspevala v splošno zadovoljnost, posebno odlikovali pa sta se glavni vlogi »Andrejček« in v drugi »zaljubljeni Joža«. To so naravnost rojeni igralci in delali bi vsakemu velikemu odru čast. A nič manj pa nimajo Šmihelčani tudi v neznem spolu moči, na katere smejo z vso pravico ponosni biti. Radostno nam je imponiralo čisto in razločno izgovarjanje besedila, kar je za dobro predstavo neobhodno potrebno. Ker so v društvu zastopani tudi izborni pevci in pevke, imajo Šmihelčani vse na razpolago, da se na vseh črtah lahko izobrazujejo in razvijajo. Zato pa vrle deve in čvrsti fantje, ne nazaj, ampak kvišku in naprej! Gromoviti živio! Izrekamo Vam tem potom še enkrat našo pristržno zahvalo za obisk in vrnemo ga Vam, ako Bog hoče, 5. julija. Tedaj na veselo svidenje.

Društvena naznanila.

Hodiše. Veselica z igro se ne vrši v nedeljo dne 28. junija, kakor je bilo v »Miru« objavljeno, ampak se je preložila na nedeljo 5. julija.

Železna Kapla. Podružnica »Slovenske Straže« in »Izobraževalno društvo« v Železni Kapli priredita v št. Lenartu na štajerski meji v nedeljo dne 5. julija proslavo petstoletnice zadnjega ustoličenja koroških knezov. Kot slavnostni govornik pride preč. gosp. dr. Rožman iz Celovca.

Velikovec. Podružnica »Slov. Straže« za Velikovec in okolico priredi v nedeljo, dne 5. julija t. l., ob 3. uri popoldne v Narodnem domu občni zbor, na katerem bo poleg drugih govoril tudi č. g. župnik Iv. Dolinar o 500letnici ustoličenja. Z ozirom na to, da »Straža« tako velikodušno podpira ljudsko in gospodinjstvo šolo v št. Rupertu, pričakuje prav številne udeležbe. — Odbor.

Cerkvene vesti.

Sodalitas za Zilo in Kanal ima svoj redni sestanek dne 1. julija, takoj po dohodu prvega popoldanskega vlaka v prostorih župnišča v Naborjetu. Poroča g. tov. Sadjak Andrej. Posebna vabila se ne bodo pošiljala. — Podpredsednik.

Slovenci! Zanefite povsod na naši zgodovinski slovenski zemlji velike kresove v soboto dne 4. mal. srpana na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda. — Kresovi naj bodo znak naše stare pravde!

Gospodarske stvari.

Prodajanje živine.

Bralci »Mira« so že izvedeli iz poročil v »Miru«, da je prodaja živine krenila na neko novo pot. Po zgledu Poljakov, Rusinov in Čehov ustanovilo se je v Celovcu društvo »Kärnt. Viehverwertungsgesellschaft«. Nameravali smo Slovenci najprej svojo zadrugo za vnovčevanje živine, ali nismo mogli tega načrta izvesti, ker manjka za to potrebna kapitala in potrebnih moči.

Ko se je v Celovcu ustanovilo omenjeno društvo, h kateremu je prispevala dežela 30.000 K, mesto Celovec 30.000 K, deželni kulturni svet 30.000 K, deželna zadruga zveza 30.000 K in drugi še 13.000 K, smo premišljevali, kaj je nam storiti? Zadruga v Sinčivasi se je na občnem zboru dne 14. t. m. bavila s tem vprašanjem in je sklenila pristopiti.

Člani Gospodarske zadruge v Sinčivasi, ki imajo živino na prodaj, naj jo zglase pri g. Novaku v Sinčivasi ali pri Jan. Bluderju p. d. Hornarju na Olšenici, oziroma ob sredah v Velikovec, pismeno ali ustno. Za vsak priglas se plača 20 vin. za poštnino.

Zadruga bo živino, ki je na prodaj, nanzanjala v Celovec in po močeh sodelovala, da bo kupovalec celovškega društva kupoval tudi v našem okolišu in da se tudi našo živino ponudi zunanjim kupcem.

Koder želé natančnejših pojasnil, naj se zglase, pa se bo priredilo poučno zborovanje.

Msgr. V a l. P o d g o r c.

Književnost.

»Izobraževalna knjižnica«. Tiskovno društvo v Kranju je namesto »Gorenjske knjižnice«, katere je doslej izšlo 20 zvezkov, začelo izdajati »Izobraževalno knjižico«, v kateri se bodo ponatiskovali leposlovni in zgodovinski podlistki iz »Gorenjca«. Vsak zvezek bo stal s poštnino vred le 40 vinarjev. Prvi zvezek, ki je te dni izšel, obsega na 64 straneh zanimive Kobljarjeve zgodovinske spise: »Stoletnica osvobojenja cerkve«, »Slikarji v Kranju«, »Luterani v Kranju«, »Kostniška kapela v Kranju«, »Kako so nekaj rekrute lovili« in »Francoska gimnazija v Kranju«. Na koncu zvezka je P. Bohinjec dodal za Kobljarjevo 60letnico naslove vseh zgodovinskih spisov, katere je A. Kobljar priobčil od l. 1879. do danes. To knjižnico priporočamo izobraževalnim društvom kakor tudi zasebnikom, ki naj pošljejo naročnino za več zvezkov skupaj. V kratkem izide drugi zvezek »Izobraževalne knjižnice«, ki bo obsegal Hybaškove lepe povesti »Iz ptičjega življenja«. Kdor želi dobivati vezane knjižice, naj pošlje za vezavo vsakega zvezka v polplatnu po 60 vin. in v platnu po 80 vin.

PALMA

neporušni
kavčukov podpetnik

Spomin na Gosposvetsko polje. Ob petstoletnici zadnjega slovenskega vmeščenja koroških vojvod poklanja prijateljem koroških Slovencev dr. Val. Rožič. Cena 50 vin. Čisti dobiček se daruje narodnim namenom koroških Slovencev. Založil pisatelj. Str. 24. To je najlepši spomin za slovenske romarje v slovenskem jubilejnim letu.

Za svetovno razsodišče. Andrew Carnegie. Poslovenil Fr. Ser. Šegula, župnik v pok. in posestnik, Pragersko, Štajersko.

Raznoterosti.

Plavajoča mina pred ravenkim pristaniščem. Iz Reke poročajo, da je naletel parnik družbe »Ungaro-Croata«, »Budapest«, ko je prispel iz pristanišča v Raveni nekaj milj od pristanišča na plavajočo mino. Pomorščaki trdijo, da je ta mina priplavala celo iz Dardanel, ker je popolnoma podobna minam, ki so bile položene za časa balkanske vojne v Dardanelah.

Mrtev mrliški čuvaj. Čuden slučaj se je pripetil pri Stradelli v Zgor. Italiji. Iz potoka pred mestom so potegnili nekega utopljenca. Šli so takoj po policijo in sodno komisijo, da bi preiskala zadevo na licu mesta. Pri mrliču so pustili nekega poljskega čuvaja, ki je prevzel rade volje nalogo, da bo čuval mrliča. Ko so prišli radovedneži iz mesta gledat utopljenca, so našli tik poleg njega čuvaja mrtvega. Vzrok smrti še ni pojasnjen.

Najstarejša eksportna
tvrdka ur, zlatnine in
srebrnine

F. ČUDEN

Ljubljana 228

Prešernova
ulica 1

pošlje brezplačno vsa-
kemu svoj

VELIKI GENIK.

Lastna tovarna ur v Švici.

Letno se razpošlje več tisoč ur na vse strani sveta.

Poslano.

Glasi koroških vsenemcev, »Fr. Stimmen«, od 18. junija 1914, št. 97, spomnile so se pod napisom: »Unterrosental« moje osebe. Povod za ta »Sittenzettel« jim je dala povodenj od dne 27. do 28. maja t. l., zaradi katere je uvedel deželni poslanec Fr. Kiršner svojo akcijo in se ponudil kmetom v pomoč. »Freie Stimmen« mi kričijo: »Franjo, wach auf!« List »Fr. St.«, kateri je nam Slovencev na koroškem v narodnem, verskem in gospodarskem oziru skrajno sovražna, smrdi vsakemu poštnemu človeku skozi devet zidov; zato se s tem ostudnim listom sploh ne pečam; a dopisnik zgoraj omenjenega članka in njegovi patroni naj to-le slišijo: Da nastopam pri vseh slovenskih napravah, katere imenujete »klerikalne naprave«, kakor: pri Konstantinovi, Einspielerjevih slavnostih in tudi pri blagoslovljenju zastav Marijinih družb z »častitljivostjo starega gospodarja«, to je zame prav lep kompliment od Vaše strani; Vas pa grize in Vam vzbuja Vašo izdajalsko vest. Pri napravah Marijinih družb dosihmal še nisem nikoli in nikjer sodeloval; a ker vidim, da Vito želite, Vam bom zanaprej izpolnil Vašo gorečo željo, v kolikor bo to potrebno in mogoče. Na katere naprave ali shode pa »Vaš Franjo« zahaja? Ali ni pri vsakem zborovanju Bauernbunda, Südmarke in Šulvereina zraven? In tu in tam še žveče. Oh, kako krasno bi bilo, ko bi stal tudi jaz v Vaših izdajalskih vrstah! Potem bi sploh ne živeli »v sili in težavi« in ne potrebovali »pomoči v nevarnosti in nesreči«! Kdo Vas pa je pahnol v silo in težavo, v nevarnost in nesrečo? Ali jaz kot slovenski poslanec? Ali povodenj? Da! A ne zadnja povodenj dne 27. do 28. maja, ampak nemško-narodna povodenj, h kateri spadate tudi Vi in »Vaš Franjo«; ta po-

vodenj je spravila ne le kmetski stan, ampak vse stanove »v silo in težavo, v nevarnost in nesrečo« in tira celo Avstrijo na rob propada! Narodna nestrpnost, brezozirnost in hinavščina nemško-narodne stranke; to je tista povodenj, vsled katere tudi Vi škodo in silo in nesrečo trpite! Vprašam Vas: Kdo pa je bil pred menoj Vaš državni poslanec? Klicali so ga za: Franjo Kiršner, p. d. Razaj na Žihpoljah. Ker pa je stal ta Vaš poslanec tako v državnem zboru, kakor stoji še danes v deželnem zboru kot Vaš poslanec v vrsti nemško-narodne stranke, niste trpeli ne sile ne težave in niste potrebovali pomoči v nevarnosti in nesreči. — Zato pa je tudi tako temeljito regulirana Bistrica pred »Franjevim nosom«, zato je tako krasno in za vse večne čase popravljena tudi cesta v Bajtiše in zato se vozijo Selani kar z avtomobilom po »nebeški« poti iz Borovelj na svoj dom. Vidite, g. dopisnik: Vseto, kar ni, je dosegel Vaš poslanec Kiršner, tako kot državni kot deželni poslanec. A zdaj pa bo! Kiršner se je potegnil za po povodnji oškodovane kmete! Čujta, gospod dopisnik: To je njegova sveta dolžnost! In jaz mu mogoči uspeh iz vsega srca privoščim. Saj ni samo Vaš deželni poslanec, ampak tudi ud stalnega odbora deželnega kulturnega sveta. Vežite, g. dopisnik: Pri podporah te vrste pridejo v poštev: vlada in prizadete občine, od katerih zadnjih se pa pri meni nobena oglasila ni; torej tudi po povodnji napravljena škoda mogoče ne bo tako velikanska. Ako pa so prizadete občine molčale zgolj iz svojega nemčurskega stališča, potem je pa skrb za uspeh v tej zadevi njihova stvar. Vaš dopis »Fr. St.« pa je v bistvu traparija, po namenu pa hujskarija. To priča jasno njegova druga polovica, v kateri poročate o nakupu Humberške grajščine. Pred 2 letoma stavljal je poslanec Kiršner predlog v deželnem zboru, da naj kupi grajščino Humberg dežela in hudomušni poslanec Poltnig je dodal, da naj dežela kupi tudi grajščine kneza Porcija. — Ta dva predloga sta bila sprejeta in deželni zbor je s tem 15 minut norce bril; kajti kdor verjame, da je koroška dežela zmožna, s svojimi sredstvi kupiti omenjene grajščine, ta je popolnoma zrel za norišnico in to — ste Vi, gospod dopisnik »Fr. St.«. — Omenjeni Kiršnerjev predlog je bil predlog za lepo vreme pri volitvah; g. poslanec Poltnig pa je dal »poper na špižo«. Na svojem zborovanju v Selah sem to zadevo omenil in kmetje Selani izročili so mi prošnjo, da naj kupi oni del grajščine Humberg, ki leži v njihovi občini, država, ga potem parcelira in med nje razdeli ter kupno svoto v tridesetih letih — kakor gruntno odvezo — kot odplačilo sprejema. Ako upate trditi g. dopisnik »Fr. St.«, da ta ideja kmetov v Selah ni bila zelo pametna, potem obžalujem, da Vas ni zadnja povodenj pobrala. To akcijo, katera se je razširila na vso grajščino Humberg, sem pričel in bi jo gotovo tudi v prid kmetov izvršil, ako vlada, katero Vi nemški nacionalci in nemčurji tako krčevito držite, ne bi imela skrbi in spretne roke samo za Albanijo, za topove in smodnik, ampak tudi za tisto vrsto ljudi, ki vse to plačuje in vrh tega še puške nosi; to sta kmet in delavec! In tako, g. dopisnik, končam z Vašim stavkom v omenjenem članku »Fr. St.«: »Takih dogodbic« bi Vam mogel ja z naštetimi ne le dolgo vrsto, ampak cel »jedilni list« za Vas in Vaše patrone; a Vas ne spoznam vredne, da te dogodbice izveste, dokler ne izgine iz Vaših vrst tista — oprostite — svinjska surovost, katero so pokazale zadnjič — pred tremi leti v nekem kraju spodnjega Roža. Vrste Vaših zvestih so jasen »Fingerzeig«, kako dostojen mož pri volitvah ne more postopati in tudi — ne bo.

F. Grafenauer, poslanec.

Častna izjava.

Jaz podkrižana pd. ml. Mohorica v Zaharjah, fara Grabstani, sem č. g. Ant. Kaplana, župnika v Medgorjah, brez kakega vzroka obrekovala. Ker sem zdaj svojo zmotno spoznala, sem jih v njih župnišču prosila za odpuščanje in se jim zahvaljujem, da me niso tožili.

Medgorje, dne 20. rožnika 1914.

† Marija Hubner,

po meni Uršula Lužnik, priča.

† Peter Zeller, priča.

Uršula Maček, priča.

Poslano.*

V 18. številki privoščil si je ptujski kljukec zopet podpisanega. Najprvo pravi, da sem jaz pisal neki dopis iz Dobrlevasi od dne 23. majnika v »Miru«, kar se mi gotovo prizna, da ni res; izjavim pa, da bi se tega ne sramoval, zakaj dokler oni »mirni mož« ne plača svojih dolgov gostilničarju v Društvenem domu, tako dolgo nima pravice napadati njegovih ljudi, čeprav imajo okrašene svoje biciklne z narodnimi traki. — Glaven kij, s katerim me hoče »Štajerc« ubiti, pa je neka oseba, ki je radi svojega obnašanja itak prejela kazni, medtem ko je jaz vendar nisem, kakor »Štajerc« piše, ker v razsodbi deželne sodnije od dne 13. marca 1914, št. E 156/14, stoji zapisano: »Hinsichtlich des Ausspruches über suppletorische Arreststrafe wurde das erstrichterliche Urteil aufgehoben, da es gesetzwidrig ist.« — Toliko sem hotel »Mirovim« bralcem poročati, kot dokaz, da se ne bojim solnce, »Štajercem« pristašem pa dober tek pri gnojnici, katero pozirate! Končam prvi in zadnji odgovor »Štajercu« s prisrčno željo, da nikdar ne bi zašel tako daleč, da bi me »Štajerc« hvalil.

J. R.,

gostilničar v »Društvenem domu«
v Žitaravasi.

* Za vsebino »poslanega« naj se uredništvo smatra odgovorno le v toliko, kolikor določa zakon.

Preveč občutni so povečini ljudje v glavi in na obrazu in tudi pri malenkostnem glavobolu, migreni, zobobolu itd. ne morejo delati in ne spati. Teda je dobro, da je Fellerjev prijetno dišeči rastlinski esenčni fluid z znakom »Elza-fluid« pri hiši. Deluje takoj bolečine lajšajoče, hladilno, osvežujoče in poživiljajoče, in sicer ne samo pri imenovanih bolečinah, ampak tudi pri bolečinah v ušesih, revmatičnih, protinskih in nevralgičnih bolestinah itd. Istotako je priznano sredstvo proti migljanju pred očmi, očesni slabosti, gnilobi zobnega mesa in neprijetnemu vzduhu iz ust. 12 steklenic razpošilja franko za 5 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 67 (Hrvaško). Istotam se tudi naroče Fellerjeve tek napravljajoče, prebavo pospešujoče »Elza kroglice« 6 škatlic za 4 krone franko.

Pridnega učenca za izdelovanje kalupov in tvoril takoj sprejme Karol Jelinek, izdelovalec lončenine, pošta St. Rupert pri Celovcu.

Kajza na prodaj blizu Ribnice in Otoka ob jezeru. Zemljišča je 10 oralov. Polovica cene ostane lahko vknjižena. Pojasnila daje Ožbolt Resaj, mesar v Ribnici ob jezeru.

Proda se 1 »Empire« pisalni stroj in 1 »Star« pisalni stroj, oba skoraj nova in s slovensko tipkalnico (tastaturo) opremljena, po jako ugodni ceni, prvi za 360 K, drugi za 260 K. Ogleda se lahko v papirni trgovini Hotel Trabesinger v Celovcu.

Kmetija na prodaj, 1 uro od Celovca, zemljišče obsega 32 oralov, in sicer je 8 oralov travnika, 9 oralov gozda, ostalo je polje. Na travniku se pridelava okrog 40 vozov sena. Nov mutni mlin. Cena 28.000 kron. Naslov pove upravništvo »Mira« v Celovcu št. 24. Za odgovor je priložiti znamko.

Sposobne zastopnike, dobro vpeljane, za obisk zasebnikov, sprejme proti visoki proviziji svetovnoznan tvornica sukna. Ponudbe na naslov: Mnh. Hradište, Češko, poštni predal št. 11.

Slovenska trgovska šola v Ljubljani
(Kongresni trg št. 2) s pravico javnosti.

Sprejemno naznanilo.

Dvorazredna trgovska šola za dečke.

V pripravljani razred se sprejemajo učenci, ki so stari najmanj 13 let in so dovršili vsaj štiri razrede ljudske šole.

V I. trgovski letnik se pa sprejemajo učenci, ki so stari vsaj 14 let in ki napravijo posebno sprejemno skušnjo. Brez sprejemne skušnje se sprejemajo v I. letnik le učenci, ki so z vsaj zadostnim uspehom dovršili 4. razred kake srednje ali meščanske šole.

Odhodno izpričevalo šole upravičuje do dveletne aktivne vojaške službe in nadomešča triletno učno dobo v trgovini.

Dvorazredna trgovska šola za deklice.

V I. trgovski letnik za deklice se sprejemajo učenke, ki so stare najmanj 14 let in ki so dovršile ali 8. razred ljudske ali 3. razred meščanske ali 4. razred kake srednje šole. — Pripravljalnega razreda na dekliškem oddelku ni.

Vpisovanje se bo vršilo v soboto, 4. julija 1914, od 9. do 12. ure dopoldne.

Pri sprejemu imajo prednost sinovi in hčere trgovcev in obrtnikov.

K vpisu naj pridejo učenci, oziroma učenke v spremstvu staršev ali njihovih namestnikov ter naj prinesejo seboj **krstni list, zadnje šolsko izpričevalo** in 15 K vpisnine ter prispevka k učilom.

Ostala pojasnila daje tudi pismenim potom

ravnateljstvo.

Ljubljana, 12. junija 1914.

Hiša na prodaj, 20 minut od Vrbskega jezera, tik železnice v Dolah nad Vrbo. Posedstvo meri približno 30 orolov polja, travnikov, paše in gozda, ki je za posekati za približno 5000 kron. Več pove posestnik Janez Vovk v Dolah, pošta Vrba ob jezeru, Koroško.

Loterijske številke:

Dunaj, 20. junija 1914: 13, 58, 79, 38, 78.
Trst, 17. junija 1914: 42, 15, 25, 24, 18.

Tržne cene v Celovcu

18. junija 1914 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg		80 litrov (biren)			
	od do		K v			
	K	v	K	v		
Pšenica	21	03	22	56	13	—
Rž	—	—	—	—	—	—
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	—	—	—	—	—	—
Oves	17	16	18	62	6	30
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	35	14	22	—
Turščica	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola, rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	5	—	2	25
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	6	—	8	—	—	—
„ kisló	4	80	6	20	—	—
Slama	5	50	6	70	—	—
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) 1 kg	—	2	80	3	20	—
Sur. maslo (putar), 1 „	—	2	60	4	—	—
Slanina (špeh), pov. 1 „	—	2	10	2	30	—
„ sur. 1 „	—	1	90	2	10	—
Svinjska mast 1 „	—	2	20	2	40	—
Jajca, 1 par	—	—	16	—	20	—
Piščeta, 1 par	—	2	80	3	60	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	—	2	80	3	20	—
30 „ „ mehka, 1 „	—	2	50	3	—	—

Ali ste že pridobili „Miru“
-- novega naročnika? --

Kmetško posestvo

v Libeličah na Koroškem, obsega 43 orolov zemljišča (med temi 16 gozda), arondirano, krmorodno, lahko obdelovanje, veliko sadja, 16 glav goveje živine, 10 prašičev, stroji, obokan hlev, žaga na vodno silo, vodovod itd. je za 34.000 K na prodaj. Posestnik **Jožef Guth, Tiber**, pošta **Köflach**.

Korol Tratnik

špecialist v izdelovanju cerkvenega orodja in posode

Maribor (Pfarrhofgasse 3)

se priporočam prečastiti duhovščini za naročila vsakovrstnih monštrane, kelihov, lestencev, svečnikov itd. Staro cerkveno orodje popravljam, pozlatim in posrebrim v ognju.

Za vsako delo jamčim. Mnogo priznalnih pisem na razpolago.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Življenje svetnikov in svetnic božjih.

Spisala dr. J. Rogač in M. Torkar.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 8.—, za družnike K 6.—, po pošti franko K 1.— več. — V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbtom K 12.—, za družnike K 8.80, po pošti franko K 1.— več.

Sirup s sidrom Sarsaparillae

compos.

Zdravilo za čiščenje krvi. Steklenica K 3.60 in 7.50.

LINIMENT S SIDROM capsici compos.

Nadomestilo za Pain-Expeller s sidrom Bolečine odpravljajoče mazilo, pri prehlajenju, revmatizmu, protinu itd. itd. — Steklenica K —.80, 1.40 in 2.—.

ŽVEPLENO MAZILO S SIDROM

lajša srbenje pri lišajih itd. — Lonček K 1.—

Debiva se skoro v vseh lekarnah ali naravnost v **Dr. Richterjev lekarni „Pri zlatem levu“** Praga I, Elizabetina cesta 5.

CROATIA

zavarovalna zadruga
v ZAGREBU.
Edini domači zavarovalni zavod.

Centrala:

Ustanovljena 1884.

Glavna zastopstva:

ZAGREB, v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovičeve ulice.

Ljubljana, Osjek, Reka, Sarajevo.

Podružnica: Trst, Via del Lavatoio št. 1, II. nadstr. (Telefon 25-94.)

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja:

- Na življenje:**
 - Zavarovanje glavnic za slučaj doživljenja in smrti.
 - Zavarovanje dote.
 - Zavarovanje življenske rente.
- Protí škodi po požaru:**
 - Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb in tovarn).
 - Zavarovanje premičnin (pohištva, prodajalniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.).
 - Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena itd.).
- Zavarovanje steklenih šip.**

Zadružno imetje v vseh delih znaša K 3,375.050-88
Dohodek letne premije s pristojbinami „ 1,571.135-97
Izplačane odškodnine „ 6,400.996-52

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod jako ugodnimi pogoji.

Natančnejše informacije daje

Glavni zastop za Kranjsko, Koroško in Štajersko v Ljubljani (tvrdka Kmet & Slivar), Marije Terezije cesta št. 8.

Okrajni zastopnik za Celovec in okolico je g. **ALOJZIJ TERČEK**, knjigovez v tiskarni družbe sv. Mohorja v Celovcu.

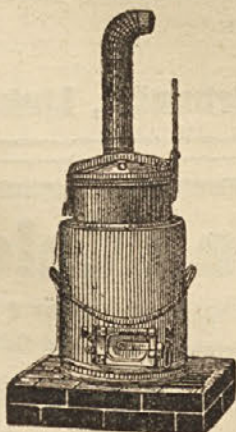
Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju.

Zadruga ima v zalogi vsakovrstna bela in rdeča zamčeno pristna južnoštajerska namizna vina najboljše kakovosti po zelo nizkih cenah.

Čisto posebno pa še opozarja na sortimentna fina vina v buteljkah.

Zahtevajte cenike! Prepričajte se s poskušnjo! Obiščite naše kleti!

Gostilničarji! Ogibljite se brezvestnih tujih agentov, ogrskih in laških vinotrzcev in naročajte vino pri domačem podjetju južnoštajerskih vinogradnikov.

ALFA

Pozornost

vzbujajo povsod novi

Alfa brzoparilnik

s patentovano kurjavo, patentovano varnostno zaklopko in gumijevo cevjo za segrevanje vode in kuhanje žganja. Popolnoma iz kovanega železa! Večletna trpežnost! Obširni ceniki pošiljajo se vsakemu brezplačno!

Delniška družba Alfa Separator,
Dunaj XII/3.

Novost! Za kuhanje žganja, slivovke in izparanje sodov vsake vrste. Preprosta in trpežna priprava.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

JANEZ PICHLER

klobučar v Celovcu
Wienergasse št. 4

priporoča svojo veliko
izbiro

moških in ženskih klobukov v vseh kakovostih in barvah po nizkih cenah. Dobra, realna postrežba.

Veliko pohištvo

se proda na Koroškem, okoli 8 oralov travnika in polja, samo ali pa tudi z veliko vodno silo, 5 minut od mesta, poleg velike ceste, za vse prav pripravno. Naslov pove upravnistvo „Mira“ št. 24. Za odgovor je priložiti znamko.

SAMO K 10.—

stane v Prvi gorenjski razpošiljalnici

Ivan Savnik, Kranj št. 162

4 1/2 m volnenega blaga za eno fino žensko obleko v poljubni barvi,
1 zelo fini robec za na glavo,
3 lepi žepni robci iz šifona,
2 para močnih ženskih nogavic,
1 svilen pas ter še več drugih različnih stvari za povrh.

Ista množina še boljše vrste K 15.—
Ista množina najfinejše vrste K 20.—

Nikdo naj ne zamudi te ugodne prilike. Pišite še danes!

Po Najvišjem naročilu Njeg. c. in kr. Apost. Veličanstva

30. c. kr. drž. loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija

ima 21.146 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 625.000 kron.

Glavni dobitnik znaša

200.000 kron

Žrebanje se vrši javno na Dunaju dne 3. julija 1914.

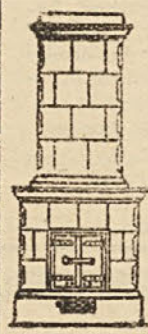
Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtsstraße 5, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. — Igralni načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. glavnega ravnateljstva drž. loterij (oddelek za dobrodelne loterije).

1914 Modne cefire in ripse 1914

z elegantnimi svilenimi efekti, atlas, batiste, lanen in bombaž, kanafase, rjuhe, platno, damaste, žepne robce, brisače, modrotisk, inlete, kotenine, blago za dame in gospode, blago za modroce in druge tkanine razpošilja slova krščan- Jaroslav Marek, ročna tkalnica šte. 39 v Bistrem ska tvrdka pri Novem mestu ob Met., Češko. Vzorci se pošiljajo zastoj in poštne prosto. Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. — 18 m ostankov cefirja, prve vrste, močnega, za srajce in bluže, razdeljenega po 3 m za 10 K nefranko, ali 36 m za 20 K franko. — 40 m ostankov cefirja, kanafasa, delena itd., lepo sortirano, prve vrste za 20 K, najfinejše vrste za 25 K franko po povzetju. **To morate brati!** Najboljši dokaz moje solidne tvrdke: Naročeno blago prejela, hvala za uslugo. Ob priliki bom zopet naročila, ker vidim, da dobro postrežete. Spoštovanjem Franica Knap, nadučiteljeva soproga, Vrabče, - V letu 1914 nad 500 takih priznanic od Sloven. ! Dopisuje se slovensko.

J. WIESAUER

lončar v Celovcu
Živinski trg šte. 9

priporoča peči, štedilnike, stenske
obklade, kuhinjske posode.

Točna izvršitev vsak ovrstne poprave.

Absolutno zajamčeno

pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi na Kranjskem oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinariata pristna bela mašna vina, letnik 1912 po 56—60 K, letnik 1913 po 40—45 K, postavljeno kolodvor Ajdovščina. Sortirano vino rizling po 60 K, beli burgundec po 70 K, „Zelen“ po 80 K. — V zalogi je tudi tropinsko žganje liter po K 2-30. — Kleti nadzoruje vipavski dekan. — Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Paramenti!

Mašna oblačila v preprosti in bogati opremi, dobro blago in poceni. **Plašči za cerkvenika in ministrante, ovratni plaščki in stole** zelo ceno. **Šmizete** v različnih oblikah od 1 K naprej. — **Komplet z ovratnim trakom** od K 2.— do K 2-80, kakršnen je izdelek. **Bireti** v vsakršni obsežnosti po K 3-80, K 4.—, K 4-80. **Rožaste svetilke za večno luč za patentovani stenj.** Prosimo, da poizkusite, in prepričani smo, da bode te stalen odjemalec **oddelka za paramente, knjigarne in trgovine** **Jožefovega društva v Celovcu.**

Vse blago iz prekuhanje, kisline proste in neobtežene svile z barvanimi nitmi.

Slovenski molitveniki, cerkvene muzikacije, tudi Hladnikovo.

Albin Novak

Sinčaves, Koroško.

Tovarniška zaloga in razpošiljavanje cerkvenih potrebščin, kakor: **Aparat-olje za večno luč, a la Guilon stenje, steklo, kadilo, oglje za kadičnice** itd.

Za abstinate: raznovrstne sadne soke. Cene solidne, postrežba točna!

Za obolele živce se kot domače zdravilo z uspehom rabi Ganglional-čaj.

Ta čaj miri živce, odpravlja bolečine, tvori kri, zabranjuje krče, prinaša spanje, pospešuje telesno moč in poživlja ter pospešuje prebavo.

Proti vpošiljatvi 3 K se dobiva ta čaj franko pri **c. in kr. dvornem dobavitelju** **Mr. Julij Billner,** Jekarnarju v Reichenau, Nižje Avstrijsko, ali pa po lekarnah. Navodilo v štirinajstih jezikih.

„Slovenski Straži“ prinese pomoč, Vam morda bogastvo, čitajte!

475.000

kron, oziroma frankov in lir znašajo vsakoletni glavni dobitki velike skupine

5 originalnih vrednostnih srečk 5

kojih 13 vsakoletnih žrebanj se vrši dne
2. in 15. januarja, 1. in 14. majnika, 1. septembra (dve),
1. februarja, 1. julija, 14. septembra ter
1. marca (dve), 1. avgusta, 2. novembra.

375.000

kron, oziroma frankov in lir znašajo vsakoletni glavni dobitki manjše skupine

3 originalnih vrednostnih srečk 3

kojih 9 vsakoletnih žrebanj se vrši dne
2. in 15. januarja, 1. in 14. majnika, 14. septembra ter
1. februarja, 1. julija, 2. novembra,
1. avgusta,

Kupnina za veliko skupino vseh 5 srečk se plača v 60 mesecih po 6 K, za manjšo skupino vseh treh srečk pa v 60 mesecih po 4 K.

Vsaka srečka mora najmanj enkrat zadeti! Vsi dobitki se izplačajo v gotovem denarju!

Vse srečke imajo trajno vrednost denarja in igrajo po izplačilu kupnine še dolgo vrsto let brez vsakega nadaljnega vplačevanja, torej za stonj.

Vsak cenjeni naročnik zamore dobiti nagrade in premije ter na ta način kupnino zase naročenih srečk poljubno znižati ali sploh dobiti jih zastonj.

Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“

Valentin Urbančič, Ljubljana 7.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 8.000.000.

Rezervni fond okroglo K 1.000.000.—

Denarne vloge na knjižice se obrestujejo po **4 1/2 0/0** od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davki plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurznim izgubam.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

po dogovoru od **4 1/2 0/0** naprej.